

Suvi:

Lisää valoa, sanoi Goethe ja kuoli.

Lisää valoa, eivät kasvit sano, mutta tarkoittavat.

Sanovat kuin saagoja.

Eivät enempää. Nenn ich,

-nen, -ig:

Nika:

METSÄ

wir sind die menschen in den wäldern

bald sind wir menschen unter den wäldern

(SUOMEKSI:

me ollaan metsien väkeä

ja kohta me ollaan väkeä metsien alla)

Suvi:

Mehr Licht, sagte Goethe und starb.

Mehr Licht, sagen Pflanzen nicht, meinen es aber.

Sie sagen wie Sagen.

Mehr nicht. nenn ich, -nen, -ig:

(SUOMEKSI: *Lisää valoa, sanoi Goethe ja kuoli.*

Lisää valoa, eivät kasvit sano, mutta tarkoittavat.

Sanovat kuin saagoja.

Eivät enempää. Nenn ich, -nen, -ig:)

blätترفörmig. Lehden muotoinen. Nen, -ig:

blattzwischenständig, lehtien välinen. Nen, -ig:

dreizackig, kolmiliuskainen. Nen, -ig: *Kelchartig*, verhiömäinen.

Nen, - ig: *Einblumig*, yksikukkainen. *Getrenntblumig*, kaksikotinen.

Grannenartig, akanainen. *Mädchenblumig*, tarhapäivänkakkainen.

Krummstämmig, mutkarunkoinen.

Was steckt hinter allem, was genannt und gesagt wird,

sind wir alle sagemuwoben?

Regenwald ist ein fernes Wort und bleibt fern

wie Lungen.

(SUOMEKSI: *Mitä nimeämisen takana kasvaa*

ja onko meidät kudottu umpeen sanoista?

Sademetsä on kaukainen sana ja kaukana pysyy

kuin keuhkot.)

Nika:

"we are compost, not posthuman!"

donna haraway

METSÄ

ernst jandl donna haraway remix

wir sind die menschen in den wäldern

bald sind wir menschen unter den wäldern

und werden wälder und werden wald

das wird ein heiterer waldaufenthalt

(SUOMENNOS: ks. seur. sivu →)

Suvi:

*“we are compost, not posthuman!”
donna haraway*

METSÄ

ernst jandl donna haraway remix

me ollaan metsien väkeä

kohta metsän alaisia ja maan

ja yhä metsäisemmäksi meistä kasvaa

metsä, kohta hilpeästi metsässä majaillaan

Suvi:

Lisää valoa, sanoi Goethe ja kuoli.

Lisää valoa, eivät kasvit sano, mutta tarkoittavat.

Sanovat kuin saagoja.

Eivät enempää. Nenn ich,

-nen, -ig:

blätترفörmig. Lehden muotoinen. Nen, -ig:

blattzwischenständig, lehtien välinen. Nen, -ig:

dreizackig, kolmiliuskainen. Nen, -ig: *Kelchartig*, verhiömäinen.

Nen, - ig: *Einblumig*, yksikukkainen. *Getrenntblumig*, kaksikotinen.

Grannenartig, akanainen. *Mädchenblumig*, tarhapäivänkakkara-

Krummstämmig, mutkarunkoinen.

Mitä nimeämisen takana kasvaa

ja onko meidät kudottu umpeen sanoista?

Sademetsä on kaukainen sana ja kaukana pysyy

kuin keuhkot.

Tiedän hyvin vähän rinnassani harovasta rakenteesta,
se muistuttaa oksistoa. Tiedän vähän
muistaakseni hyvin: hapuillakseni kerroksia.
Ollen kerrostumallinen ylläni

lintujen syvyys: keuhkojen tilavuus puupuhaltimen
rungossa: puun syvyys lintujen puhalluksissa: tungos:

yksikotinen lieko versoo sen tielle, mikä kerran oli mielessäni
toinen. Harakanvarpaita suikertelee missä ennen kasvoi
raitaa.

Kasvoi raitaa.
Sen alla hengitettiin yhdessä
kuin puhuttaisiin raitaa.

Lisää valoa, sanoi Goethe.

Mutta kuolema
ei ollut hänen elämänsä viimeinen tapahtuma.

Voimme hypätä sen yli,

Nika:

Goethe's Bothnian Journey

“Mehr Licht”, Johann Wolfgang von Goethe’s famous last words, were definitely inspired by his two year *Bothnian journey* through what is now called Finland. At the beginning of May 1789, when Goethe was about to turn 40 (on August 28), he “had to take off again”, in his words - from a long platonic affair with a court lady, from his immense fame as an author, and inspired by his travels to Italy he chose the opposite direction. So, he again took what became a licensed leave of absence. By December 1791 Goethe had travelled to Finland - then part of the Kingdom of Sweden - starting from Weimar taking a small detour via Wiepersdorf, Berlin, Stettin, Danzig, Klaipeda, Riga, Tallinn, and visited the depths of the boreal forests and the thinly inhabited outer archipelagos, as well as the vibrant cities of Åbo/Turku, Helsinki/Helsingfors, Tampere/Tammerfors, and smaller towns like Lappeenraanta/Villmanstrand, Vaasa/Vasa, Kokkola/Karleby, Jacobstad, Oulu/Uleåborg, Kemi, Tornio, Rovaniemi, Kajaani, Jyväskylä. Goethe was fascinated by the beauty of the midnight sun, the northern lights, the extremes of winter, the lakes, fells, rivers, vast wild areas, and “this ineffably beautiful light” (in the German original: “dies unsäglich schöne Licht - Sysmä, Donnerstag, 3. Juni 1790”). Moreover, Goethe was mesmerized by the - to him - new and exotic Finnish language: “I love you’ in Finnish sounds like a spell.” (in the German original: “Ich liebe dich’ auf Finnisch klingt wie ein Zauberspruch”). Goethe wrote many letters to a number of friends in Weimar, Lübeck, Hamburg, Dresden, and Frankfurt, among them fellow writers Friedrich Schiller, Bettina von Arnim, and Johann Gottfried Seume in which Goethe addressed the special quality and nature of the light and the immense magical power of the vast forests, the world of plants, and which he later used as the basis for *Bothnian Journey*.

Bothnian Journey (in the German original: *Bottnische Reise* [ˈbɔʦnɪʃe ˈʁaɪzə]) is Johann Wolfgang von Goethe’s report on his travels between 1789 and 1791 to what is now called Finland that was published in 1817 and 1818. Inspired by Goethe’s travelog, some years later, Goethe’s fellow writer, traveller, and poet Johann Gottfried Seume visited Finland, Sweden, Denmark, and Russia, a journey which he described in *Mein Sommer im Jahr 1805* (1806) - translated into Finnish by Suvi Valli.

Suvi:

Nimeämisen takana kasvaa

nimeäminen. Nennen,

voimme hypätä sen yli

kuin puhuttaisiin raitaa

muistaakseni hyvin

Nika:

NULLSCHATTEN

fadenscheinig

das leichteste weltweit:

fäden in alten filmen

linien auf deiner hand

ein haar durch die milch

licht jusqu'à la corde

nahtstellen zeitliniert

Suvi:

NOLLA VARJOA

nukkavieruus

maailmanlaajuisesti keveintä:

säikeet vanhoissa filmeissä

viivat kädessäsi

hius maidon läpi nähtynä

rihmankiertämättömiin valoa jusqu'à la corde

saumat aikajanoina

Jälkisanat / Nachwort:

Nika:

ES FLOGEN HERZEN

goethe frauenheld protokoll

war der denn wirklich so
sexy der na der hat ihnen
die reifröcke übern kopf
zusammen gebunden und
dann sind die da herum
in ihren höschen im schloss
park und konnten nichts
sehen und sind gegen die
bäume geknallt also ach
is ja witzig und dann ging er
für längere zeit ins ausland
schrieb und schickte briefe

Suvi:

SYDÄMIÄ LENTELI

Naissankari Goethen protokolla

olukse oikeesti niin hottis
niinku siis oikeesti joo se heitti
hameet niitten yksien päitten yli
solmi helmat yhteen
ja sit ne yhet vaan pyöri ympäri
linnan puistoo alushousuissaan

eikä nähny mitään ja törmäili
puihin ja voi hitto kyl nauratti
ja sit se lähti
ulkomaille vähän pidemmäks aikaa ja
kirjotti ja lähetti kirjeitä

Nika:

so landen bäume in fremden briefkästen:
über briefe und ansichtskarten

Suvi:

näin puut päätyvät toisten postilaatikoihin:
kirjeistä ja postikorteista

that's how trees end up in mailboxes of strangers:
through letters and postcards